

**PRAVILNIK O PROVOĐENJU PROGRAMA CJELOŽIVOTNOG
I NECIKLIČNOG OBRAZOVANJA, KRATKE STUDIJSKE PROGRAME I
DRUGE OBLIKE NEFORMALNOG OBRAZOVANJA**

Na temelju odredbe čl. 79. st. 1. tačka a) i c), a u vezi sa odredbama čl. 3. , čl. 4. st. 1. tačkama c), d) i f), čl. 5. st. 1. tačka i), čl. 8. st. 1. tačka c), čl. 30. st. 3., čl. 32., čl. 34. st. 1. tačka h), čl. 51. st. 2., 3. i 5. Zakona o visokom obrazovanju na području Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: USK) (Službeni glasnik USK, broj: 26/24.), kao i odredbe čl. 22. st. 1. tačka a) Zakona o Univerzitetu u Bihaću – prečišćeni tekst – (Službeni glasnik USK, broj: 24/17.) i odredbe čl. 63. st. 1. tačka a) i d), a u vezi sa odredbama čl. 20. st. 1. tačka b) i s), čl. 39. st. 1. tačka g) i čl. 46. Statuta Univerziteta u Bihaću, broj: 06-1781/2025 od 26.03.2025. godine, Senat Univerziteta u Bihaću na svojoj 104. redovnoj sjednici održanoj dana 26.03.2025. godine donio je

***Pravilnik o provođenju programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja,
kratke studijske programe i druge oblike neformalnog obrazovanja***

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o provođenju programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, kratke studijske programe i druge oblike neformalnog obrazovanja Univerziteta u Bihaću (u daljem tekstu: Pravilnik) regulira se:

- a) Vrste i karakteristike programa obrazovanja,
- b) Isprave koje se stiču nakon provođenja programa obrazovanja,
- c) Tijela koja provode programe obrazovanja,
- d) Postupak donošenja i revizije programa,
- e) Sadržaj nastavnih planova i programa,
- f) Posebne vrste programa (*short cycle i micro-credentials*),
- g) Posebne vrste neformalnog obrazovanja,
- h) Osiguranje kvaliteta programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, kratke studijske programe i druge oblike neformalnog obrazovanja.

Ciljevi izvođenja programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, kratkih studijskih programa i drugih oblika neformalnog obrazovanja su:

- a) Omogućiti polaznicima stjecanje novih znanja i vještina usklađenih sa njihovim ličnim potrebama i potrebama tržišta rada,
- b) Stvaranje kulture cjeloživotnog učenja kod studenata, bivših studenata, zaposlenika i šire zajednice,
- c) Uspostava veze i saradnje između obrazovanja i privrede.

Član 2.

Pojmovi koji se koriste u Pravilniku:

Cjeloživotno učenje je sveukupna aktivnost učenja tokom života, a s ciljem unapređenja kompetencija (odnosno znanja, vještina i stavova) unutar osobne i građanske, te društvene perspektive i/ili perspektive zaposlenja; obuhvata učenje u

svim životnim razdobljima (od rane mladosti do starosti) u svim oblicima u kojima se ostvaruju (formalno, neformalno obrazovanje i informalno učenje), pri čemu se učenje shvata kao kontinuirani proces u kojem su rezultati i motiviranost pojedinca u određenom životnom razdoblju uvjetovani znanjem, navikama i iskustvima učenja stečenim u ranijoj životnoj dobi. Četiri su osnovna, međusobno povezana cilja koja se vezuju uz cjeloživotno učenje: lično zadovoljstvo i razvoj pojedinca, aktivno građanstvo, društvena uključenost i zapošljivost.

Formalno obrazovanje je učenje usmjereno od strane nastavnika ili instruktora koje se stiče u obrazovnim ustanovama, a prema nastavnim planovima i programima odobrenim od nadležnih obrazovnih vlasti i vodi do sticanja kvalifikacije.

Prethodno učenje (*engl. prior learning*) obuhvata kompetencije ili dijelove kompetencija stečene kroz prethodno obrazovanje ili iskustvo, a može biti ishod bilo koje forme učenja.

Informalno učenje je proces samostalnog sticanja kompetencija ili dijela kompetencija u životnom, radnom i socijalnom okruženju.

Neformalno obrazovanje je proces usmjeren ka sticanju, usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju kompetencija ili dijela kompetencija prema posebnim programima koje izvode organizatori obrazovanja odraslih, a odvija se neovisno od službenog (formalnog) sistema obrazovanja i ne vodi sticanju službenih potvrda (diploma i kvalifikacija).

Program cjeloživotnog učenja odnosi se na inicijative i aktivnosti koje omogućuju ljudima svih dobnih skupina da kontinuirano razvijaju svoje vještine, znanja i sposobnosti tokom života. Ima nastavni plan i program usvojen od odgovarajućeg tijela, sadrži skup predmeta, ciljeve i ishode te ECTS bodove.

Obrazovanje odraslih je dio obrazovnog sistema koji je ravnopravan s ostalim dijelovima obrazovnog sistema, a ima za cilj zadovoljavanje obrazovnih potreba odraslih.

Kratki ciklus (*Short cycle*) u kontekstu obrazovanja i cjeloživotnog učenja odnosi se na obrazovni program koji traje kraće od tradicionalnih akademskih programa, ali i dalje pruža važna znanja i vještine koje omogućuju osposobljavanje za specifične poslove ili profesije. Ovaj ciklus obično ima trajanje od nekoliko mjeseci do dvije godine i može biti usmjeren na razvoj specifičnih kompetencija potrebnih na tržištu rada.

Necikličko obrazovanje odnosi se na obrazovne aktivnosti koje nisu organizirane u tradicionalnim obrazovnim ciklusima, kao što su akademski semestri, godine ili stupnjevi obrazovnih programa. Ovo obrazovanje može biti fleksibilno, bez formalnih rokova i obveza, te se često koristi u neformalnom i informalnom učenju, ali može obuhvatiti i specifične obuke na radnom mjestu ili kroz *online* tečajeve.

Mikrokvalifikacija (*micro-credentials*) odnosi se na ishode učenja koje polaznik stječe specifične vještine, znanja ili kompetencije u kratkom vremenskom periodu. Ove kvalifikacije obično obuhvaćaju manji opseg sadržaja nego tradicionalni

obrazovni programi, ali i dalje pružaju priznat dokaz o stručnosti u određenom području.

Certifikat je javna isprava, a predstavlja dokument koji se izdaje nakon završetak cjeloživotnog učenja i službeno je verificiran od strane nadležnog tijela ili organizacije.

Dodatak certifikatu u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi se na dodatnu dokumentaciju koja prati certifikat i pruža detaljnije informacije o postignućima, vještinama i kvalifikacijama koje je osoba stekla kroz program cjeloživotnog učenja. Takav dodatak može biti posebno koristan kako bi se olakšalo razumijevanje i priznavanje kvalifikacija, posebno u međunarodnim okvirima (vrsta programa, trajanje programa, ECTS bodovi, struktura programa, ishodi učenja i drugo).

Ishodi učenja predstavljaju iskaze očekivanih kompetencija ili dijelova kompetencija koje bi polaznik trebalo da pokaže/demonstrira nakon završenog procesa učenja.

II VRSTE I KARAKTERISTIKE PROGRAMA CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Član 3.

Vrste i karakteristike programa cjeloživotnog učenja su:

- a) Programi cjeloživotnog učenja koji ima nastavni plan i program usvojen od strane nadležnog tijela, a koji sadrži skupinu predmeta, ciljeve i ishode učenja, te ECTS bodove;
- b) Programi obrazovanja odraslih;
- c) Aktivnosti cjeloživotnog učenja koji nemaju navedene karakteristike sa ostalim oblicima cjeloživotnog učenja (radionice, tribine, edukacije, seminari, okrugli stolovi i slično) i
- d) Vrste cjeloživotnog učenja na Univerzitetu u Bihaću prema polaznicima:
  - programi cjeloživotnog učenja za studente
  - polaznici cjeloživotnog učenja za uposlene
  - programi cjeloživotnog učenja za eksterne korisnike.

Član 4.

Programi cjeloživotnog učenja koji imaju nastavni plan i program usvojen od strane nadležnog tijela, a koji sadrži skupinu predmeta, ciljeve i ishode učenja, te ECTS bodove su:

- a) Kratki studijski programi (*short cycle*),
- b) Programi prekvalifikacije,
- c) Mikro kvalifikacija (*micro-credentials*), i
- d) Neciklično obrazovanje.

III OBRAZOVANJE ODRASLIH

Član 5.

Poseban oblik cjeloživotnog obrazovanja čini obrazovanje odraslih. Obrazovanje odraslih odnosi se na proces učenja i sticanja znanja, vještina i kompetencija od strane odraslih osoba. To je ključna komponenta cjeloživotnog učenja, koje omogućava ljudima da unaprijede svoje profesionalne, socijalne i osobne sposobnosti kroz različite obrazovne aktivnosti. Obrazovanje odraslih je vrlo fleksibilno i može se prilagoditi potrebama odraslih učenika koji, zbog svojih drugih obaveza, ne mogu pohađati tradicionalne školske ili univerzitetske programe.

Obrazovanje odraslih je propisano Zakonom o obrazovanju odraslih, kao i ostalim podzakonskim aktima kantonalnog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: USK) kao što su: Standardi i normativi, te postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih, Pravilnik o postupku utvrđivanja uslova za upis u Registar, sadržaj i način vođenja Registra, Pravilnik o sadržaju, oblicima te načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije i izdavanju javnih isprava, Pravilnik o vođenju baze podataka o obrazovanju odraslih, Pravilnik o procesu i načinu provjere ispunjenosti uslova za rad i realizaciju novih programa obrazovanja. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija o održanoj nastavi obrazovanja odraslih, Pravilnik o uslovima i načinu obuke u cilju odgovora na hitne potrebe tržišta rada, Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra poslodavaca kod koji se obavlja praktični rad, Pravilnik o nazivu, formi i sadržaju javnih isprava koje se stiču u sistemu obrazovanja odraslih, Pravilnik o načinu organizovanja i provođenja ispita, forma i sadržaj javnih isprava za certificiranje prethodno stečenih znanja.

IV PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG UČENJA ISKAZANI ECTS BODOVIMA

A. KRATKI STUDIJSKI PROGRAMI (*Short cycle*)

Član 6.

Radi stručnog osposobljavanja studenata i lica sa stečenim srednjim obrazovanjem za uključivanje u radni proces, izvode se kratki programi studija koji imaju jasno definisanu strukturu, svrhu, ishode učenja i za koje se izdaje certifikat o završenom kratkom programu studija sa opisom posla za koji se osposobljava polaznik i stečenim kompetencijama.

Cilj uvođenja kratkih studijskih programa u obrazovni sistem na USK-a jeste da se u kratkom vremenskom periodu omogući efektivno i efikasno obrazovanje i obuka stručnjaka za konkretan posao na osnovu iskazane potrebe poslodavca.

Kratki studijski programi koji po vrsti, nivou i obimu znanja i vještina za koje obučavaju polaznike odgovaraju visokom obrazovanju, jesu kratki programi studija.

Član 7.

Kratki studijski programi čini osmišljeni skup predmeta i prakse/obuke koji za cilj imaju da obezbjede sticanje užih i funkcionalno povezanih znanja i vještina, radi osposobljavanja polaznika za obavljanje konkretnog posla koji po vrsti i nivou kompetencija i složenosti odgovara visokom obrazovanju.

Kratki studijski programi za konkretno radno mjesto/zanimanje može riješiti akutne probleme u USK-a i okruženju u pogledu nedostatka obrazovanih radnika za pojedina radna mjesta i takođe može omogućiti stvaranje novih radnih mjesta za obrazovane osobe.

Kratki studijski program treba da pruži mnogo bolju i efikasniju obuku i pripremu za konkretne poslove na konkretnim radnim mjestima/zanimanjima.

Član 8.

Kratki studijski program je po pravilu usklađen sa zahtjevima tržišta.

Visokoškolska ustanova može donijeti i izvoditi kratke studijske programe samo ako ima podršku poslodavaca što se dokumentuje ugovorom o iskazanoj potrebi, izjavom poslodavaca o pozitivnom vrednovanju prijedloga kurikuluma i/ili izjavom o spremnosti bar jednog poslodavca da će svoje zaposlene upisati na kratke studijske programe ili će, poslije dodatnog testiranja i izbora, angažovati lica koja su stekli certifikat o završenom kratkom studijskom programu.

Član 9.

Kratki studijski program može da donese i realizuje akreditovana visokoškolska ustanova iz naučne, umetničke ili stručne oblasti u kojoj ima akreditovan najmanje jedan studijski program.

Kratki studijski program ne podliježe procesu akreditacije koji je propisan za studijske programe.

Član 10.

Kratki studijski program se organizuje u obimu nastavnog procesa od 300 do 600 časova aktivne nastave (30-60 ECTS), može trajati od tri do 18 mjeseci i obezbjeđuje sticanje odgovarajućeg certifikata.

Za organizaciju kratkog studijskog programa važe opšta pravila usvojena za visoko obrazovanje i to: opterećenje polaznika tokom radne nedelje od maksimalno 40 časova od čega je 20-30 časova konsultativne nastave.

Aktivna nastava obuhvata teorijska predavanja i praktične vježbe u obimu od 20-30 časova nedeljno (odnosno integrisana predavanja i vježbe) i dodatnu praksu/obuku na radnom mjestu u obimu od 10-30% od časova aktivne nastave.

Nastavni proces primjenjen za realizaciju kratkog programa mora biti usaglašen sa opštim principima rada visokoškolske ustanove.

Nastava na krakim studijskim programima može biti organizovana na tri načina i to: klasično u prostorijama visokoškolske ustanove u kojima ona izvodi akreditovane studijske programe, kao nastava na daljinu i kombinovanjem ova dva načina.

Nastava na krakom programu odvija se nezavisno od nastave na akademskim ili strukovnim studijama.

Član 11.

Pri upisu na studijski program osnovnih akademskih, odnosno osnovnih strukovnih studija može se vršiti priznavanje ECTS bodova stečenih u okviru kratkog studijskog programa.

Na zahtjev lica koje je završilo kratki studijski program i koje se upisalo u prvu godinu studijskog programa osnovnih akademskih, odnosno osnovnih strukovnih studija, visokoškolska ustanova može priznati predmete/dijelove predmeta koje je student položio u okviru kratkih studijskih programa, zavisno od stepena preklapanja sa predmetima upisanog studijskog programa. O izvršenom priznavanju visokoškolska ustanova donosi posebnu odluku o priznavanju sa obrazloženjem, u skladu sa aktom kojim na bliži način uređuje pripremu, donošenje i realizaciju kratkih studijskih programa, u kojoj se navode predmeti/dijelovi predmeta koji su položeni u okviru kratkog studijskog programa i odgovarajući broj ECTS koji mogu biti priznati na upisanom studijskom programu.

Član 12.

Kratke studijske programe može organizovati visokoškolska ustanova samostalno ili kao zajednički program koji organizuju dvije ili više visokoškolske ustanove iz zemlje ili iz inostranstva. Visokoškolska ustanova koje organizuju i izvode zajednički kratki studijski program zaključuju ugovor kojim se regulišu svi elementi neophodni za realizaciju kratkog studijskog programa.

Nadležni organi visokoškolske ustanove usvajaju dokument o realizaciji zajedničkog kratkog studijskog programa (u daljem tekstu: Dokument), u kome se definišu svi elementi koji obezbeđuju ispunjenje odgovarajućih standarda za izvođenje zajedničkih kratkih studijskih programa u okviru visokoškolske ustanove ili na nivou univerziteta. Sastavni dio Dokumenta su i odluke stručnih organa visokoškolske ustanove o usvajanju istog.

Osnovni elementi sadržaja Dokumenta su: podaci o kratkom studijskom programu, odgovarajućih standarda za izvođenje zajedničkog kratkog studijskog programa i specifičnosti.

Specifičnosti obuhvataju:

- a) Angažovanje kadrovskih, materijalnih i prostornih resursa svake visokoškolske ustanove posebno,

- b) Obaveze svake visokoškolske ustanove u procesu izvođenja kratkog studijskog programa, i
- c) Izvori finansiranja i način pokrivanja troškova.

Zajednički kratke studijske programe mogu da organizuju i izvode dvije i više visokoškolske ustanove, koje imaju status pravnog lica i koje moraju imati dozvolu za rad ministarstva nadležnog za poslove visokog obrazovanja. Zajednički kratki studijski programi se ostvaruju u sjedištima visokoškolske ustanove, pri čemu se precizno definišu dijelovi kratkog studijskog programa koji se realizuju u pojedinim sjedištima.

Certifikat o završenom kratkom studijskom programu potpisuju ovlaštena lica visokoškolskih ustanova, koje učestvuju u realizaciji istog u slučaju zajedničkog sertifikata, odnosno lica koja su ovlaštena da potpisuju dvostruki certifikat o završenom kratkom studijskom programu.

Član 13.

Polazniku koji je položio sve ispite ili je prošao verifikaciju stečenog znanja i vještina, tj. koji je uspješno stekao predviđene ishode učenja, visokoškolska ustanova izdaje certifikat o završenom kratkom studijskom programu. Ova isprava predstavlja potvrdu da je polaznik obučen i osposobljen da obavlja konkretan posao.

Obrazac sertifikata je jedinstven i propisuje ga ministar nadležan za poslove visokog obrazovanja.

U Dodatku sertifikata navode se:

- a) spisak predmeta, koje je student položio, sa pripadajućim ECTS i dobijenom ocjenom;
- b) znanja i vještine, kao ishodi učenja, koje je stekao student, a koji su relevantni za posao za koji se izdaje certifikat;
- c) opis posla za koji je nosilac sertifikata osposobljen.

Visokoškolska ustanova je dužna da vodi evidenciju o realizovanim kratkim studijskim programima i izdatim certifikatima u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje i svojim opštim aktima.

Evidencija se vodi u štampanoj formi, a može se voditi i elektronski.

Član 14.

Ovlaštena visokoškolska ustanova koja organizuje kratki studijski program u obavezi je da u svrhu evidentiranja kratkog studijskog programa dostavi Kantonalnom ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK slijedeća dokumenta:

- dokumentaciju o kratkom studijskom programu,
- uvjerenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, i
- uvjerenje o odobrenom studijskom programu iz naučno-obrazovne ili umjetničke oblasti kojoj pripada kratki studijski program.

Dokumentacija o kratkom studijskom programu sadrži:

- naziv kratkog studijskog programa;
- cilj i ishod kratkog studijskog programa;
- opis posla za koji se pripremaju polaznici;
- informaciju o pravu upisa i neophodnim kompetencijama polaznika;
- odluku visokoškolske ustanove o donošenju kratkog studijskog programa;
- ugovor sa bar jednim poslodavcem koji je spreman da angažuje polaznike koji završe kratki studijski program (s tim što poslodavac ima pravo izbora lica koje zapošljava), ili sa poslodavcem koji je spreman da svoje zaposlene pošalje na dodatnu obuku kroz kratki program ili dokaz da je odobreno finansiranje kratkih programa iz Fondova;
- kurikulum sa podacima o predmetima, rasporedu predmeta i njihovoj uslovljenosti;
- broj ECTS koji obezbeđuje kratki studijski program (i svaki predmet), odnosno na drugi način jasno izražen obim nastavnog procesa;
- za svaki predmet jasno definisani: cilj, ishodi učenja i obuke, programski sadržaj, način i metode izvođenja nastave, način provere stečenog znanja i polaganja završnog ispita, nastavna literatura i obim izražen brojem ECTS, odnosno na drugi jasan način;
- spisak nastavnog osoblja sa osnovnim profesionalnim podacima i podatkom o načinu angažovanja;
- ugovor sa nastavnom bazom za realizaciju dijela praktične nastave, prakse/obuke.

Prilažu se ovjerene fotokopije dokumenata iz st. 1. i 2. ovog člana.

Organ visokoškolske ustanove garantuje za:

- a) tačnost podataka u dokumentaciji za evidentiranje kratkog studijskog programa;
- b) ispunjavanje obaveze dostavljanja informacije o broju izdatih certifikata na kraju svake školske godine.

Član 15.

Visokoškolska ustanova može početi sa upisivanjem polaznika i izvođenjem kratkog studijskog programa nakon evidentiranja od strane Ministarstva nauke, kulture i sporta USK.

Ministarstvo nauke, kulture i sporta USK evidentira kratki studijski program u roku od 30 dana od dana dostavljanja uredne dokumentacije iz člana 11. ovog Pravilnika.

Član 16.

Visokoškolska ustanova svojim aktima definiše način i postupak donošenja kratkog studijskog programa, broj polaznika, dinamiku realizacije, poštovanje odgovarajućih radnih standarda (organizacija rada i metodički aspekti studija), kontrolu kvaliteta, kontinuirano unapređivanje kvaliteta studija, vođenje evidencije o realizaciji kratkog studijskog programa.

Visokoškolska ustanova može svojim aktima da odredi postupanje u vezi sa priznavanjem predmeta/dijelova predmeta imaočima certifikata o završenom kratkom studijskom programu koji se upišu na odobreni studijski program studija.

Jednom donijet kratki studijski program može biti realizovan za potrebe i drugih poslodavaca po dinamici koja ne ugrožava kvalitet nastavnog procesa i ne ometa redovno izvođenje akreditovanih studijskih programa.

Broj polaznika koji su upisani na kratki studijski program treba po mogućnosti uskladiti sa potrebama koje su iskazane u ugovoru sa poslodavcem/poslodavcima, odnosno određen je u skladu sa postojećim kadrovskim, prostornim i organizacionim mogućnostima visokoškolske ustanove koje obezbeđuju potreban kvalitet nastavnog procesa i ne ometaju redovno izvođenje drugih akreditovanih studijskih programa ili onoliko kandidata koliko je odobreno finasiranjem iz Fondova.

Član 17.

Dokumentacija koju visokoškolska ustanova priprema prilikom pripreme i donošenja kratkog studijskog programa mora da sadrži:

- a) Odluku odgovarajućeg organa visokoškolske ustanove o započinjanju procedure pripreme kratkog studijskog programa;
- b) Ugovor sa bar jednim poslodavcem koji je spreman da zaposli polaznike koji završe kratki studijski program (s tim, što on ima pravo izbora lica koje angažuje) ili sa poslodavcem koji je spreman da svoje zaposlene pošalje na dodatnu obuku kroz kratki studijski program;
- c) Obrazloženja.

Obrazloženja se odnose na sljedeće:

1. Cilj i ishod kratkog studijskog programa;
2. Opis posla za koji se pripremaju polaznici;
3. Informaciju o pravu upisa i neophodnim kompetencijama polaznika;
4. Oglašavanje, način rangiranja i upisa polaznika;
5. Kurikulum;
6. Broj ECTS koji obezbeđuje kratki studijski program, odnosno na drugi način jasno izražen obim nastavnog procesa;
7. Za svaki predmet jasno definisani: njegov cilj, ishodi učenja i obuke, programski sadržaj, način i metode izvođenja nastave, način provere stečenog znanja i polaganja ispita, nastavna literatura i obim izražen brojem ESPB, odnosno na drugi jasan način;
8. Spisak nastavnog osoblja sa osnovnim profesionalnim podacima;
9. Obaveze kandidata;
10. Veličinu nastavne grupe;
11. Plan realizacije nastave;
12. Procedure za upravljanje kvalitetom kratkog programa;

13. Podatke o visini školarine, tj. materijalne protuvrijednosti koja mora da bude uplaćena za pravo upisa i realizacije nastave kratkog programa, a koju izmiruje prilikom upisa i

14. Kratki program treba da uključi i stručnu praksu u nekoj firmi na poslu za koga se student kratkog programa obrazuje. Stručna praksa i obuka na radnom mjestu treba da traje od 10% do 30% u odnosu na vrijeme trajanja kratkog programa; može biti izražena i u ECTS.

Visokoškolska ustanova može svojim aktima detaljnije definisati sadržaj dokumentacije za donošenje kratkog studijskog programa.

Član 18.

Kurikulum kratkog studijskog programa sadrži spisak obaveznih i izbornih predmeta, njihov raspored po semestrima/blokovima, broj časova, obim i međusobnu uslovljenost.

U pripremi kurikuluma visokoškolska ustanova mora voditi računa o ravnomjernom opterećenju polaznika.

Kratki studijski program može imati izborne predmete kada je to potrebno i opravdano za bolju pripremu polaznika.

Predmeti koji čine kratki studijski program manjeg su obima i imaju konkretniji i kombinovani (multidisciplinarni) sadržaj i organizaciju u odnosu na predmete na studijskim programima, akademskog i strukovnog obrazovanja.

Po svom obimu i strukturi, predmeti u okviru kratkih programa predstavljaju jedinstvenu kombinaciju teorijskih i praktičnih znanja i vještina (iz različitih naučnih/stručnih/umjetničkih oblasti) i prakse/obuke za njihovu konkretnu primjenu za rješavanje određenog problema/radnog zadatka/operacije u okviru konkretnog posla kome je posvećen kratki studijski program.

Nastava kratkog studijskog programa može biti organizovana kroz blok sistem, odnosno kao koncentrisana nastava samo jednog predmeta sa provjerom stečenih znanja i vještina, neposredno po završetku nastave predmeta.

Uspješnost studenta kontinuirano se prati tokom nastave i izražava poenima. Maksimalan broj poena iznosi 100 po svakom predmetu.

Polaznik stiče poene na predmetu kroz rad u nastavi i ispunjavanju predispitnih obaveza i polaganje ispita. Maksimalan broj poena koje polaznik može da stekne kroz predispitne obaveze tokom aktivne nastave i prakse iznosi 70.

Provjera znanja i stečenih vještina, kao i obučenosť polaznika po završetku nastave iz jednog predmeta vrši se kroz ispit koji može biti organizovan na način koji najbolje omogućava sagledavanje ishoda učenja i obuke.

Način provjere ishoda učenja i obuke, sastavni je dio podataka koje visokoškolska ustanova navodi u dokumentaciji koja prati svaki predmet.

Član 19.

U realizaciji nastave na kratkom studijskom programu mogu biti angažovana lica u zvanju: predavač, profesor strukovnih studija, docent, vanredni profesor, redovni profesor, asistent i saradnik u nastavi.

Za potrebe realizacije nastave na kratkom studijskom programu, visokoškolska ustanova može angažovati i predavače van radnog odnosa, nastavnike stranih jezika, nastavnike vještina, kao i saradnike van radnog odnosa.

Za potrebe realizacije dijela praktične nastave, ili prakse/obuke koja se realizuje van visokoškolske ustanove, visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje saradnik van radnog odnosa (saradnik praktičar) lice zaposleno u ustanovi gdje se dio praktične nastave, ili praksa/obuka realizuje.

Visokoškolska ustanova svojim aktima precizira uslove koje treba da zadovolje stručnjaci iz prakse da bi bili uključeni u realizaciju kratkog studijskog programa kao nastavnici i saradnici van radnog odnosa: npr. visoko obrazovanje prvog stepena, objavljeni stručni ili umjetnički radovi/ostvarenja u odgovarajućoj oblasti, radno iskustvo na poslovima za koje se studenti obučavaju, sposobnost za pedagoški rad i sl.

Visokoškolska ustanova može ugovorom o angažovanju ili ugovorom o dopunskom radu da angažuje predavače, saradnike i tutore (*online* studija) koji imaju neophodne kompetencije (znanja i vještine) i reference iz oblasti struke za koju se angažuju.

Broj nastavnika koji učestvuju u realizaciji nastave na kratkom studijskom programu odgovara potrebama programa i zavisi od broja predmeta i broja časova teorijske i praktične nastave. Angažovanje po nastavniku na kratkom studijskom programu ne može biti veće od prosječno 12 časova nedjeljno.

Samo nastavnici koji su stalno zaposleni u visokoškolskoj ustanovi mogu biti odgovorni nastavnici za određeni predmet iz kurikuluma kratkog studijskog programa.

Broj saradnika koji učestvuju u realizaciji nastave na kratkom studijskom programu odgovara potrebama studijskog programa i zavisi od broja predmeta i broja časova praktične nastave. Angažovanje po saradniku na kratkom studijskom programu ne može biti veće od prosječno 16 časova nedjeljno.

Član 20.

Visokoškolska ustanova svojim aktima određuje uslove, način i postupak imenovanja nastavnih baza u kojima su ostvareni uslovi za odvijanje dijela praktične nastave ili praksa/obuka za potrebe realizacije kratkog studijskog programa.

Međusobna prava i obaveze visokoškolske ustanove i nastavne baze mogu biti regulisani i ugovorom na osnovu koga se priprema i donosi kratki studijski program.

Član 21.

Prava i obaveze polaznika regulisane su pojedinačnim ugovorom zaključenim između visokoškolske ustanove, polaznika i poslodavca koji je svoje zaposlene upisao na kratki studijski program.

Polaznik ima pravo na:

1. kvalitetno obrazovanje i objektivnu ocenu znanja;
2. blagovremene i tačne informacije o svim pitanjima koja se odnose na kratki studijski program;
3. samoorganizovanje i pravo da izrazi svoje stavove;
4. jednake uslove studiranja koji važe za sve polaznike;
5. različitost i slobodu od diskriminacije.

Polaznik je dužan da:

- a) potpiše ugovor o pohađanju kratkog studijskog programa;
- b) poštuje opšte akte visokoškolske ustanove;
- c) poštuje prava zaposlenih i drugih polaznika i studenata u visokoškolskoj ustanovi;
- d) učestvuje u donošenju odluka u skladu sa zakonom.

Polaznik ima pravo na žalbu u skladu sa statutom ako visokoškolska ustanova prekrši neku od obaveza iz stava 2. tački 1-3. ovog člana.

Član 22.

Kriterijumi za utvrđivanje školarine određuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova je dužna da pre objavljivanja konkursa za upis novih polaznika utvrdi iznos školarine za kratki studijski program.

Školarina obuhvata obrazovne usluge za cijeli kratki studijski program.

Školarina obuhvata naknadu za redovne usluge koje visokoškolska ustanova pruža polaznicima kratkog studijskog programa.

Redovne usluge iz stava 4. ovog člana utvrđuju se odlukom Univerziteta u Bihaću ili druge samostalne visokoškolske ustanove.

Kriterijumi za utvrđivanje i odluka o visini školarine treba da budu dostupni javnosti na zvaničnoj stranici visokoškolske ustanove.

Školarinu za kratki studijski program, po pravilu, snose sami polaznici ili poslodavci koji su svoje zaposlene upisali na kratki studijski program.

Član 23.

Visokoškolska ustanova svojim opštim aktima obezbjeđuje provođenje sistema kvaliteta u okvir.

B. PROGRAMI PREKVALIFIKACIJE KROZ CJELOŽIVOTNO UČENJE

Član 24.

Programi prekvalifikacije kroz neciklično obrazovanje fokusiraju se na omogućavanje osobama da steknu nove vještine i kompetencije koje im omogućavaju promjenu karijere ili prilagodbu novim zahtjevima tržišta rada, bez potrebe za ulaskom u tradicionalne obrazovne cikluse. Neciklično obrazovanje obuhvaća različite oblike učenja koji nisu povezani s formalnim obrazovnim sistemom, te pruža mogućnost brzo i fleksibilno sticanje vještina relevantnih za trenutne ili buduće radne uloge.

Član 25.

Programi prekvalifikacije kroz neciklično obrazovanje ključni su za prilagodbu radne snage dinamičnim promjenama na tržištu rada. Pružaju priliku za sticanje novih, specifičnih vještina u relativno kratkom vremenskom razdoblju, čime omogućuju ljudima da se prilagode novim industrijama, promijene karijeru ili napreduju u svom profesionalnom životu.

Član 26.

Programi prekvalifikacije se uređuju isto kao i provođenje kratkih studijskih programa, što je opisano u članovima 8-20., s tim, da je za pokretanje dovoljna Odluka Senata Univerziteta u Bihácu i Odluke Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta.

C. MIKROKVALIFIKACIJE I NECIKLIČNO OBRAZOVANJE

Član 27.

Mikrokvalifikacije i neciklično obrazovanje su dva koncepta koji se odnose na obrazovanje, ali imaju različite karakteristike i primjene. Iako oba omogućuju sticanje vještina izvan tradicionalnih obrazovnih sistema, postoji nekoliko ključnih razlika između njih.

Član 28.

Mikrokvalifikacije predstavljaju **specifične, kratke obrazovne aktivnosti** koje polaznicima omogućuju stjecanje konkretnog skupa vještina ili znanja u određenom području i vrlo specijalizirani i obično pokrivaju **jednu vještinu ili kompetenciju**.

Mikrokvalifikacije dolaze s **potvrdom ili certifikatom**, koji potvrđuje stjecanje tih vještina i često su prepoznate od strane poslodavaca ili obrazovnih institucija.

Član 29.

Mikrokvalifikacije predstavljaju **strukturirane programe** koji sadrže specifične **ciljeve učenja, učinke učenja** i jasno definirane vještine koje polaznik mora steći. Mikrokvalifikacije su usmjerene na **praktične vještine** koje su direktno primjenjive na tržištu rada. Njihov glavni cilj je **poboljšanje zapošljivosti** i pružanje specifičnih, traženih vještina. Mikrokvalifikacije mogu pomoći ljudima da brzo steknu potrebne vještine za **specifične karijere** ili napredovanje u svojoj trenutnoj profesiji. Primjeri mikrokvalifikacija su: *Digitalni marketing, Upravljanje projektima, Analitika podataka, Umjetna inteligencija i slično.*

Član 30.

Broj sati nastave u okviru mikrokvalifikacija može varirati u zavisnosti od konkretne oblasti, institucije koja ih nudi, i specifičnih ciljeva programa. Međutim, tipična mikrokvalifikacija traje između 10 i 100 sati nastave, dok se broj sati može ponekad i prilagoditi prema potrebama studenata i specifičnostima kurseva.

Član 31.

Neciklično obrazovanje odnosi se na **obrazovne aktivnosti koje nisu dio formalnih obrazovnih ciklusa** (kao što su akademske godine ili semestri). Neciklično obrazovanje uključuje širi spektar aktivnosti, koje mogu biti **neformalno obrazovanje**, obuke na radnom mjestu, obrazovni tečajevi ili čak *online* tečajevi koji nisu nužno povezani s formalnim sistemom obrazovanja.

Član 32.

Neciklično obrazovanje može biti **više neformalno i fleksibilno** u svojoj strukturi. Nema uvijek jasno definiranih ciljeva ili standarda, jer programi mogu biti prilagođeni potrebama polaznika. Može uključivati različite vrste obrazovnih aktivnosti, kao što su **radionice, seminari, predavanja**, kao i *online* tečajevi ili čak učenje na radnom mjestu.

Član 33.

Neciklično obrazovanje obično nije povezano s formalnim kvalifikacijama ili certifikatima, iako može ponuditi **potvrde o sudjelovanju** ili informalne diplome. Necikličko obrazovanje nije nužno prepoznato od strane formalnih obrazovnih sistema ili poslodavaca, osim ako je specifično akreditirano ili povezano s priznatim institucijama.

V TIJELA KOJA PROVODE PROGRAME CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Član 34.

Programe cjeloživotnog učenja mogu provoditi:

- a) Organizacione jedinice Univerziteta u Bihaću
- b) Centar za cjeloživotno učenje, necikličnog obrazovanja, kratke studijske programe i druge oblike neformalnog obrazovanja Univerziteta u Bihaću

Programi cjeloživotnog učenja mogu se provoditi zajedno s drugim obrazovnim ustanovama, institucijama i organizacijama, pri čemu se prava i obaveze svih partnera definiraju sporazumom ili ugovorom.

U slučaju izvođenja programa cjeloživotnog učenja zajedno s drugim obrazovnim ustanovama, institucijama i organizacijama, supotpisnici certifikata uz dekana, odnosno rektora, mogu biti i predstavnici partnera, što se definira sporazumom ili ugovorom.

VI CENTAR ZA NECIKLIČNO OBRAZOVANJE

Član 35.

Centar za neciklično obrazovanje Univerziteta u Bihaću (u daljem tekstu: Centar) osnovan je radi razvoja i promoviranja sistema cjeloživotnog učenja kao i osiguravanja podrške osobama zainteresiranim za učenje i usavršavanje.

Centar nema svojstvo pravne osobe.

Tijela Centra su rukovodioc i stručno vijeće.

Rukovodioc Centra imenuje Senat na prijedlog rektora.

Stručno vijeće Centra čine voditelj Centra i predstavnici organizacionih jedinica Univerziteta u Bihaću, odnosno koordinatori za cjeloživotno učenje svake organizacione jedinice.

Koordinatora za cjeloživotno učenje imenuje Naučno-nastavno vijeće organizacione jedinice.

Prava i obaveze kao i način rada tijela Centra uredit će se njegovim općim aktima.

Član 36.

Poslovi i aktivnosti Centra obuhvaćaju sljedeće:

- Vođenje javno dostupnog Registra programa cjeloživotnog učenja na Univerzitetu u Bihaću
- Sudjelovanje u kreiranju programa cjeloživotnog učenja na nivou Univerziteta u Bihaću, uz razne oblike stručne i organizacijske podrške organizacionim jedinicama

- Izrada obrazaca (za upis, za vođenje evidencije o polaznicima, za evidentiranje položenih ispita i stečenih ishoda učenja, za potvrde/certifikate, za izradu nastavnog plana i programa i dr.)
- Sudjelovanje u pripremi potvrde/certifikata
- Izrada godišnjeg plana rada
- Sistemsko uvođenje modela e-učenja u programe cjeloživotnog učenja
- Ciljano informisanje studenata i alumniya o programima cjeloživotnog učenja na Univerzitetu u Bihaću,
- Organiziranje tribina i okruglih stolova s ciljem osvještavanja potrebe cjeloživotnog učenja, za različite ciljne skupine (studenti, alumni, zaposlenici Univerziteta u Bihaću, javni sektor, poduzetnici)
- Istraživanje potreba programa cjeloživotnog učenja za vanjske korisnike, održivosti Centra u cjelini te održivosti programa cjeloživotnog učenja za vanjske korisnike na nivou Univerziteta u Bihaću
- Kreiranje i provođenje postupaka osiguranja kvaliteta programa cjeloživotnog učenja
- Saradnja s drugim tijelima Univerziteta u Bihaću, kao i drugim organizacijama i institucijama iz privatnog i javnog sektora.

Prava, obaveze i način rada Centra UNBI uredit će se općim aktima Centra.

Član 37.

Upravni odbor, rektor, odnosno resorni prorektor, u okviru svojih nadležnosti, ovlašteni su da daju instrukcije u vezi provođenja ovog Pravilnika.

Član 38.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a isti će se objaviti na web-stranici Univerziteta u Bihaću.

Broj: 06-1782-1/2025
Bihać, 26.03.2025. godine

PREDSJEDNIK SENATA:

Prof.dr. Atif Hodžić